

دیرستان پسرانه غیر دولتی ابتکار علم - دوره دوم

نام و نام خانوادگی: کلاس: موضوع امتحان: ادبیات فارسی ۲ نام دبیر: قدحچی

سوالات به همراه پاسخ آزمون فارسی پایه یازدهم نوبت اول دیماه ۱۴۰۱

ردیف	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	طراح سوالات: قدحچی	بارم
۱	جمله «مهر یا امضای پادشاهان و بزرگان در ذیل یا بر پشت فرمان یا نامه» در توضیح کدام واژه مناسب است؟ الف) توفیق ب) تشییع پ) توقیع ت) تلمذ		۰/۲۵
۲	در کدام بیت، واژه ای هم معنی واژه «تاج و کلاه پادشاهان» آمده است؟ الف) به زیر باره می نالید از درد سوار زخم دار نیم مرده ب) ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک خدا داند چه افسرها که رفته		۰/۲۵
۳	برای هر یک از واژه های مشخص شده یک برابر معنایی مناسب بنویسید. الف) پیش از صبح ب) حيله و نیرنگ الف) روز دوشنبه امیر مسعود شبگیر برنشست و رفت. ب) تا ابلیس پر تلبیس یک باری گرد او طواف کرد.		۰/۵
۴	در هر یک از موارد زیر املاي واژه ای نادرست است، شکل درست آن را بنویسید. الف) او را تبی سوزان و سرسامی افتاد و تا این عارضه پیش آمد، از مردمان مehجوب گشت. مehجوب ب) حق تعالی فرمود؛ اگر به طوع و رقت نیاید به اکراه و اجبار یک قبضه خاک برگیر و بیاور. رغب		۰/۵
۵	در میان گروه کلمات زیر دو مورد نادرستی املايي وجود دارد، شکل درست آن ها را بنویسید. (۱ خواری ۲ اصناف) «مذلت و خاری - تحفه و ارمغان - غاز و رهسپار - مجلس و محضر - انواع و اصناف - نفایس و خزاین - مناسک و آیین»		۰/۵
۶	در عبارت های داده شده، املاي درست را از داخل کلمات انتخاب کنید. الف) نامه ها نوشتند بر این حادثه (سعب - صعب) که افتاد. ب) دیگر روز علت و تب به تمامی (زایل - ضایل) شد. پ) سپیده فردای گنجه با (صفیر - سفیر) گلوله های توپ باز شد. ت) گفت: مرا مبر که من طاقت (قرب - ندارم).		۱
۷	روابط معنایی بین کلمات داده شده را بنویسید. (تناسب - تضاد - تضمن - ترادف) الف) فخر و عار: تضاد ب) جیب و گریبان: ترادف پ) خیلناشان و ندیمان: تناسب ت) عزرائیل و ملائکه: تضمن		۱
۸	در عبارت زیر یک حرف پیوند «وابسته ساز» و یک حرف پیوند «هم پایه ساز» پیدا کنید. چون: وابسته ساز و: هم پایه ساز ابلیس را چون در دل آدم بار ندادند، مردود همه جهان گشت و بعد از عبادت های طولانی، به خدای تعالی کفر ورزید.		۰/۵
۹	در ابیات زیر نوع «قیدهای» تعیین شده را بنویسید. (حالت - تکرار - زمان - تردید - مکان - یقین - مختص) الف) «به مغرب سینه مالان قرص خورشید نهان می گشت پشت کوهساران» قید مکان ب) «چه اندیشید آن دم کس ندانست که مژگانش به خون دیده تر شد» قید زمان		۰/۵
۱۰	در بیت زیر نقش دستوری (-م) را بررسی نمایید. به عنوان فعل اسنادی (هستم) در نقش دستوری مفعول «دریاب که مبتلای عشقم آزاد کن از بلای عشقم»		۰/۵
۱۱	نوع «وابسته پیشین» را در هر یک از گروه های اسمی زیر مشخص نمایید. الف) سخت ترین حادثه زندگی ما: صفت عالی ب) استاد بدیع الزمان فروزان فر: شاخص		۰/۵
۱۲	بیت زیر را بر اساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی معیار مرتب کنید. «گفتند به اتفاق یک سر کز کعبه گشاده گردد این در» یک سر به اتفاق گفتند که این در از کعبه گشاده گردد		۰/۵
۱۳	فعل های زیر را به ساختار مجهول در آورده و مقابل هر یک بنویسید. الف) سلطان بت های معبد هند را شکست : شکسته شدند ب) بونصر نامه را به امیر مسعود نوشت : نوشته شد		۰/۵

ردیف	(ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)	طراح سوالات: قدحچی	بارم
۱۴	کدام گزینه، مصراع دوم بیت زیر است؟ «بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست الف) «شیر خدا و رستم دستانم آرزوست» ب) «بگشای لب که قند فراوانم آرزوست»	۰/۲۵
۱۵	مصراع نخست کدام بیت نادرست می باشد؟ الف) دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر ب) پنهان ز دیده ها و همه دیده ها از اوست	کان چهرهٔ مُشعشع تابانم آرزوست آن آشکار صنعت پنهانم آرزوست	۰/۲۵
۱۶	مصراع دوم بیت زیر را بر اساس اندوخته های ادبی خود کامل نمایید. (برای هر مورد فقط یک کلمه بنویسید) « زاغی از آنجا که فراغی گزید رخت خود از باغ به باغ کشید»		۰/۵
۱۷	آرایهٔ «متناقض نما» یا «پارادوکس» را در میان ابیات زیر بیابید. الف) هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای ب) کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق	من در میان جمع و دلم جای دیگر است حاضر بودن غایب تناقض دارد بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی آرامش طوفان تناقض دارد	۰/۵
۱۸	بخش مشخص شده در سرودهٔ استاد «شفیعی کدکنی» بیانگر کدام آرایهٔ ادبی است؟ آرایهٔ تضمین بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / ور مرد خواب و خفتی / «رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن»		۰/۲۵
۱۹	در ابیات زیر ترکیب «دریای خون» استعاره از چیست؟ الف) «در آن دریای خون در قرص خورشید ب) «در آن دریای خون در دشت تاریک»	غروب آفتاب خویشتن دید» استعاره از آسمان هنگام غروب خورشید به دنبال سر چنگیز می گشت» استعاره از میدان نبرد و جنگ	۰/۵
۲۰	مفهوم هر یک از عبارات کنایی زیر را بنویسید. الف) «دو اسبه آمدن»: با شتاب و عجله آمدن ب) «تن در ندادن»: قبول نکردن و راضی نشدن		۰/۵
۲۱	در عبارت‌های زیر مفهوم «مجاز» های مشخص شده را بنویسید. الف) «به کران آب فرود آمدند و خیمه ها زده بودند». آب مجاز از رودخانه ب) «این زر را سلطان محمود به شمشیر از هند آورده است» شمشیر مجاز از جنگ و غزو		۰/۵
۲۲	با توجه به هر یک از موارد داده شده، پاسخ درست را انتخاب کنید و بنویسید. الف) در بیت «سر نشتر عشق بر رگ روح زدند / یک قطره از آن چکید و نامش دل شد» در قسمت مشخص شده آرایهٔ «استعاره» وجود دارد یا آرایهٔ «تشبیه»؟ آرایه استعاره است چون فقط مشبه ذکر شده است ب) در عبارت «شهر، خود را برای استقبال از بهار آماده می کرد» آرایهٔ «اغراق» دیده می شود یا «تشخیص»؟ تشخیص پ) در بیت «برداشته دل ز کار او، بخت / درماند پدر به کار او سخت» آرایهٔ «جناس ناهمسان» هست یا «تضاد»؟ جناس ناهمسان		۰/۷۵
۲۳	کتاب «بهارستان» از نوشته های کدام نویسنده و شاعر معروف می باشد؟ الف) عبدالرحمن جامی ب) خواجوی کرمانی		۰/۲۵
۲۴	کدام یک از آثار زیر از مثنوی های «وحشی بافقی» است؟ الف) خسرو و شیرین ب) لیلی و مجنون پ) فرهاد و شیرین ت) سلامان و ایسال		۰/۲۵
۲۵	کتاب «روزها» نوشته کدام استاد ادبیات و نویسندهٔ قدرتمند معاصر می باشد؟ الف) دکتر محمدعلی اسلامی ندوشن ب) دکتر غلامحسین یوسفی ج) دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی		۰/۲۵
۲۶	کتاب معروف «نجم الدین رازی» کدام یک از آثار عرفانی زیر می باشد؟ الف) فیه ما فیه ب) اسرار التوحید پ) مرصاد العباد ت) مصباح الیهادیه		۰/۲۵

۲	<p>معنی هر یک از ابیات زیر را به فارسی روان بنویسید. (به پاسخ‌های مشابه هم نمره تعلق خواهد گرفت)</p> <p>الف) زرخندان فرو برد چندی به جیب که بخشنده روزی فرستد ز غیب (۰/۷۵)</p> <p>مدتی سر در گریبان کرد و گوشه گیر شد به این امید که خداوند بخشنده روزی را از غیب می‌رساند</p> <p>ب) حاجت‌گه جمله جهان اوست محراب زمین و آسمان اوست (۰/۵)</p> <p>کعبه محل برآورده شدن نیاز همه مردم دنیاست و قبله‌گاه اهل زمین و آسمان آنجاست</p> <p>پ) دمار از جان این غولان کشم سخت بسوزم خانمان‌هاشان به شمشیر (۰/۷۵)</p> <p>این مغولان دیو صفت را نابود می‌کنم و با شمشیر خانه و زندگی‌شان را از بین می‌برم</p>	۲۷
۲	<p>معنی عبارات‌های زیر را به نثر روان امروزی بنویسید.</p> <p>الف) «گفت: تو را به حضرت می‌برم که از تو خلیفتی می‌آفریند.» (۰/۵) تو را به درگاه خداوند می‌برم تا از تو جانشینی بیافریند.</p> <p>ب) «از فرط هیجان لگه می‌دویدم و سراچه ذهنم آماس می‌کرد.» (۰/۵) از شدت هیجان می‌دویدم و ذهنم وسعت می‌یافت.</p> <p>پ) «در این ایام مردم روزگار بر تقوا و زهد او متفق بودند.» (۰/۵) مردم زمانه‌اش به دینداری و پارسایی او هم‌عقیده بودند.</p> <p>ت) «آن زمان فکر حمله روس، بختک‌وار روی دربار چنبره زده بود.» (۰/۵) ترس حمله روس مثل بختک بر دربار حلقه زده بود</p>	۲۸
۰/۵	<p>درک و دریافت خود را از بیت زیر بنویسید. اینکه مرد یقین پیدا کرد که خدا در هر شرایطی روزی خواهد رساند</p> <p>«یقین مرد را دیده بیننده کرد شد و تکیه بر آفریننده کرد»</p>	۲۹
۰/۵	<p>مفهوم نهایی هر بیت کدام صفت برجسته خداوند را نشان می‌دهد؟</p> <p>الف) «در نایسته احسان گشاده‌ست / به هر کس آنچه می‌بایست داده‌ست» (بخشنده بودن - عالم به اسرار بودن)</p> <p>ب) «کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستم از هیچ آگاه» (روزی دهنده بودن - غیرقابل درک بودن)</p>	۳۰
۰/۵	<p>گوینده عبارت زیر از کدام فضیلت‌های اخلاقی برخوردار است؟ قانع بودن به روزی خود - اعتقاد به حلال بودن مال</p> <p>«آنچه دارم از حطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیست»</p>	۳۱
۰/۵	<p>شاعر در بیت زیر چه صحنه‌ای از نبرد را توصیف می‌کند؟ مبارزه با سربازان مغول که با وجود کشته شدن، بیشتر می‌شدند.</p> <p>«ولی چندان که برگ از شاخه می‌ریخت دو چندان می‌شکفت و برگ می‌کرد»</p>	۳۲
۰/۲۵	<p>مفهوم آیه شریفه «وَ عَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا» در کدام عبارت دیده می‌شود؟</p> <p>الف) «باشید تا من سر از این خواب خوش بردارم، اسامی شما را یک به یک برشمارم.»</p> <p>ب) «و حضرت جلّت با خداوندی خویش، در آب و گل آدم چهل شب‌روز تصرف می‌کرد.»</p>	۳۳
۰/۵	<p>در عبارات‌های زیر مقصود از قسمت‌های مشخص شده چیست؟ الف) وجود انسان ب) قلب و درون</p> <p>الف) «شما در این آینه نقش‌های بوقلمون بینید.» ب) «از حکمت ربوبیت به سر ملائکه فرو می‌گفت»</p>	۳۴
۰/۲۵	<p>با توجه به بیت زیر از «بیدل دهلوی» آیا «درد عشق» درمان‌پذیر است یا نه؟ بدون شک درد عشق درمان‌پذیر نیست</p> <p>«از سر تعمیر دل بگذر که معماران عشق روز اول رنگ این ویرانه ویران ریختند»</p>	۳۵
۰/۵	<p>پیام مشترک دو بیت زیر را بنویسید. انسان مقامی بالاتر از زندگی در این جهان دارد و نهایتاً به عالم معنویت خواهد رفت.</p> <p>الف) «ما به فلک بوده‌ایم یار ملک بوده‌ایم باز همان‌جا رویم جمله که آن شهر ماست»</p> <p>ب) «چنین قفس نه سزای چون من خوش‌آلحانی است روم به گلشن رضوان که مرغ آن چمنم»</p>	۳۶
۰/۵	<p>بیت زیر بیانگر چه دیدگاهی است؟ اعتقاد به زندگی پس از مرگ و رستاخیز انسان</p> <p>«کدام دانه فرو رفت در زمین که نرُست چرا به دانه انسانیت این گمان باشد؟»</p>	۳۷
۲۰	جمع نمره	پیروز و سربلند باشید/ قدحچی